

Οι φαρμακοποιοί ξαναφτιάχνουν φάρμακα

Πηγή: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Σελ.: 1,3 Ημερομηνία έκδοσης: 12-05-2023
Αρθρογράφος: Επιφάνεια 1760.0 cm² Κυκλοφορία: 14860
Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ, ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ, ΦΑΡΜΑΚΑ, ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

Οι φαρμακοποιοί ξαναφτιάχνουν φάρμακα

Λόγω κρίσης και ελλείψεων σε φάρμακα, αλλά και από αγάπη για την επιστήμη τους, αρκετοί φαρμακοποιοί παρακολουθούν τα ειδικά εκπαιδευτικά σεμινάρια του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου προκειμένου να παρασκευάζουν γαληνικά σκευάσματα στο εργαστήριο του φαρμακείου. Σελ. 3

Οι φαρμακοποιοί έπιασαν ξανά το γουδί

Έχει αυξηθεί η παρασκευή γαλνικών σκευασμάτων στα εργαστήριά τους, λόγω κρίσης και ελλείψεων στα φάρμακα

Της ΠΕΝΝΥΣ ΜΠΟΥΝΟΥΤΖΑ

Στο εργαστήριό τους επιστρέφουν πολλοί φαρμακοποιοί, προσθέτοντας στο φαρμακείο τους μια επιπλέον υπηρεσία, γνώριμη για την επιστήμη τους, αλλά εν γνώσει για πολλούς: την παρασκευή γαλνικών σκευασμάτων. Αιτίες, σφόδρα, γοητευτικά, εναντιώρημα, αλλά και κάποια παρασκευασμένα στο εργαστήριό του φαρμακοποιοί κατόπιν συνταγής του γιατρού, για θεραπευτικές προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες του ασθενούς, ειδικά όταν το φάρμακο δεν κυκλοφορεί σε μορφή ή περιεκτικότητα που τον εξυπηρετεί, ή ακόμη και όταν είναι σε έλλειψη ή έχει αποσυρθεί από την αγορά. Δεν χρειάζεται υψηλό κόστος εξοπλισμός, «1-2 Συγχαρής ακριβείας, μια κεντρούρα, ένα γουδί και πρώτες ύλες, δραστικές ουσίες και έκδοχα, αλλά κυρίως οι γνώσεις που έχει ο φαρμακοποιοί», σημειώνει στην «Κ» ο Α' αντιπρόεδρος του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου και πρόεδρος του Ινστιτούτου Διά Βίου Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Ανάπτυξης Φαρμακοποιοών (ΔΙΕΕΑΦ), Σπυριδίου Ζήκας.

Το περασμένο Σαββατοκύριακο στη Φαρμακευτική Σχολή του ΕΚΠΑ πραγματοποιήθηκαν τα δύο πρώτα εκπαιδευτικά σεμινάρια παρασκευής γαλνικών σκευασμάτων στην Αττική, τα οποία διοργάνωσε ο Πανελληνίος Φαρμακευτικός Σύλλογος και το ΔΙΕΕΑΦ. Θα ακολουθήσουν δύο στην Αττική αύριο και μεθαύριο. «Υπάρχει τεράστιο ενδιαφέρον. Μέσα σε τρεις ημέρες αφότου ανακοινώθηκε ότι θα γίνονται τα σεμινάρια, καλήθηκαν και οι 160 θέσεις», επισημαίνει ο κ. Ζήκας. Στον πυρήνα των σεμιναρίων είναι η διασφάλιση της ποιότητας των γαλνικών σκευασμάτων στο εργαστήριό του φαρμακοποιοί και οι βέλτιστες τεχνικές παρασκευής τους. Όπως ανέφε-

ρε ο πρόεδρος του ΠΦΣ Απόστολος Βαλτάς, «το φαρμακείο είναι ένας ζωντανός οργανισμός. Για τον λόγο αυτό οι φαρμακοποιοί θα πρέπει να εκπαιδεύονται και να εξειδικεύονται».

Αντίστοιχα σεμινάρια έχουν ξεκινήσει εδώ και τέσσερα χρόνια σε περιοχές εκτός Αττικής και Θεσσαλονίκης. Όπως επισημαίνει ο κ. Ζήκας, «κεφθήκαμε ότι λόγω της κρίσης και των ελλείψεων φαρμάκων θα πρέπει να αξιοποιήσουμε μια ιδιότητα των φαρμακοποιοί, που ήταν εν γνώσει τόσα χρόνια». Και συνεχίζει: «Παλιά, ασ ποίμε την περίοδο της μεγάλης "επιμερι-

«Παλιά, την περίοδο της μεγάλης "επιμερίας", είχε ενισχυθεί ο μεταπρατικός ρόλος του φαρμακοποιοί», λέει στην «Κ» ο κ. Ζήκας, αντιπρόεδρος του ΠΦΣ.

ας», είχε ενισχυθεί ο μεταπρατικός ρόλος του φαρμακοποιοί και είχε υποβαθμιστεί το κομμάτι του εργαστηρίου. Όμως, ο ρόλος του φαρμακοποιοί ενέχει αυτόν της παρασκευής σκευασμάτων. Και υπάρχουν ασθενείς που δεν καλύπτονται από τα έτοιμα σκευάσματα. Όπως άτομα με δερματικές παθήσεις που μπορεί να χρειαστούν έναν συνδυασμό δραστικών ουσιών, οπότε σε αυτή την περίπτωση κατόπιν συνταγής γιατρού μπορεί να παρασκευαστεί μια αλοιφή ή ένα γαλακτώμα το οποίο θα καλύπτει τις εξατομικευμένες ανάγκες. Επίσης παιδιατρικοί ασθενείς, όπου είτε χρειάζεται διαφοροποίηση της δόσολογίας ή της μορφής του σκευάσματος. Παραδείγματα χάρη, προπρονόλη για παιδιά (για καρδιαγγειακές παθήσεις) σε μορφή

Στόχος των σεμιναρίων είναι η διασφάλιση της ποιότητας των γαλνικών σκευασμάτων και οι βέλτιστες τεχνικές παρασκευής τους. Υπάρχουν ασθενείς που δεν καλύπτονται από έτοιμα σκευάσματα, όπως παιδιά που χρειάζονται φάρμακα σε μορφή σιροπιού αντί για χάπι.

σιροπιού αντί για χάπι. Ασπρίνη για παιδιά σε κατάλληλη δόσολογία. Ακόμη και κολλήριο, για την παρασκευή του οποίου απαιτούνται όμοιες συνθήκες. Υπάρχουν φάρμακα στην Αθήνα που παρασκευάζονται στο εργαστήριό τους γνωστό κολλήριο, το οποίο αυτή τη στιγμή είναι σε έλλειψη».

Ο Ηλίας Κατσόγιαννης, κοινωνικός φαρμακοποιός, ΜSc και υποψήφιος διδάκτορας στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης - Τμήμα Ιατρικής, είναι ένας από τους φαρμακοποιούς με εν λειτουργία εργαστήριο παρασκευής γαλνικών σκευασμάτων. Όπως αναφέρει στην «Κ», «είμαι γόνος φαρμακευτικής οικογένειας, ο πατέρας μου γαλουχούσε σε εποχές που η δουλειά γινόταν μέσα στο εργαστήριο και μου πέρασε αυτή την αγάπη. Εγώ απλά

είχα την υποχρέωση και την αποστολή να το πάω στο επόμενο επίπεδο. Να το φέρο στην εποχή μου». Ο κ. Κατσόγιαννης επισημαίνει ότι «οι φαρμακοποιοί δεν έχουν ποτέ το ενδιαφέρον τους για τα γαλνικά σκευάσματα. Η φαρμακευτική αγορά, όμως, μεταπολεμικά μέσα στα τελευταία 30-40 χρόνια αρκετές φορές από ένα μοντέλο ασθενοκεντρικό σε ένα μοντέλο φαρμακοκεντρικό και το αντίστροφο. Οσο το μοντέλο της θεραπείας και της αντιμετώπισης των παθήσεων γίνεται ανθρωποκεντρικό, δηλαδή σοσιαλιστικό, με τον κάθε ασθενή ξεχωριστά, υπάρχει διάθεση και της ιατρικής και της φαρμακευτικής κοινότητας να ασχοληθούμε πιο ενεργά με τα γαλνικά σκευάσματα».

Οι φαρμακοποιοί την περίοδο της πανδημίας χρειάζον-

τε σε αρκετές περιπτώσεις να «κλειστούν» ξανά στο εργαστήριό τους. «Κατά την πανδημία», τονίζει ο κ. Κατσόγιαννης, «οι φαρμακοποιοί σε όλο τον κόσμο χρειάστηκε να παρασκευάσουν στα εργαστήριά τους αντισηπτικά σκευάσματα με βάση τη συνταγή που είχε δώσει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας για την αντιμετώπιση της έκτακτης κατάστασης. Αυτό λοιπόν από μόνο του κατέδειξε με πάρα πολύ κληροτρόπο το πόσο σημαντικό είναι οι φαρμακοποιοί να έχουν μια καλή σχέση με το εργαστήριό τους και να μπορούν να εξασκίσουν αυτό το κομμάτι της επι-

Μεγάλο ενδιαφέρον για τα σεμινάρια που διοργανώθηκαν το περασμένο Σαββατοκύριακο στη Φαρμακευτική Σχολή του ΕΚΠΑ.

στήμης και της τέχνης τους καθημερινά. Επιπροσθέτως, στην περίοδο της πανδημίας σημειώθηκαν ορισμένες ελλείψεις φαρμάκων, οι οποίες σε κάποιες χώρες, συμπεριλαμβανομένων και της Ελλάδας, καλύφθηκαν έως έναν βαθμό από τα φαρμακεία και τα εργαστήριά τους. Στην Ελλάδα το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα αφορά ένα συγκεκριμένο ορμονικό φάρμακο, το δραστικό συστατικό του οποίου είναι η εστραδιόλη βαλεριανική και το οποίο ήταν σε έλλειψη. Τα κοινικά φάρμακα ανταποκρίθηκαν άμεσα στο κάλεσμα της ιατρικής κοινότητας για την ανάγκη αυτή, προμηθεύτηκαν την πρώτη ύλη, μπήκαν στα εργαστήριά τους και παρασκευάσαν σκευάσματα το οποίο χρησιμοποιήθηκε από άτομα που ήταν σε θεραπεία υποβουθόμενης

αναπαραγωγής και πάσχοντες με ορμονικά προβλήματα». Σύμφωνα με τον κ. Κατσόγιαννη, αυτή τη στιγμή ο αριθμός των φαρμακείων που κάνουν σε συστηματική βάση γαλνικά σκευάσματα είναι μικρός, ωστόσο, όπως διευκρινίζει, ακόμη και αν ένας πολίτης βρεθεί σε περιοχή που τα φαρμακεία δεν παρασκευάζουν γαλνικά σκευάσματα, οι φαρμακοποιοί θα τον καθοδηγήσουν στο πού πρέπει να πάει. Άλλωστε έχει δημιουργηθεί ομάδα στο facebook αφιερωμένη στα γαλνικά σκευάσματα, με περισσότερα από 6.500 μέλη.

Τρόπος αποζημίωσης «Υπάρχει ενδιαφέρον από φαρμακοποιοί. Όμως, ο τρόπος αποζημίωσης των γαλνικών σκευασμάτων δεν δικαιολογεί την επένδυση για μεγάλο αριθμό φαρμακείων», σημειώνει ο κ. Κατσόγιαννης, διευκρινίζοντας ότι η επένδυση αφορά τον εξοπλισμό, τη συντήρηση και πιστοποίηση του εξοπλισμού αυτού -μία Συγχαρής ακριβείας πρέπει να "καλιμπράρεται" ανά τακτά χρονικά διαστήματα», επισημαίνει-, αλλά και τη διατήρηση του τον εμπλοκή μιας σύγχρονης βιβλιοθήκης με τις ελλείψεις στη φαρμακευτική. Τα γαλνικά σκευάσματα καλύπτονται από τον ΕΟΠΥΥ, ενώ εδώ και περίπου δέκα μήνες συνηγορούνται και ηλεκτρονικά, σε αντίθεση με το παρελθόν όπου οι συνταγές ήταν χειρόγραφες. Οστόσο, το ισχύον μοντέλο κοστολόγησης δεν έχει προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα εδώ και τουλάχιστον τρεις δεκαετίες. «Έχουν γίνει προτάσεις στον Πανελλήνιο Φαρμακευτικό Σύλλογο για ένα νέο μοντέλο κοστολόγησης των γαλνικών σκευασμάτων, γιατί το ισχύον είναι εν πολλοίς ξεπερασμένο. Σκεπτεύεται ότι περιλαμβάνει μορφές σκευασμάτων οι οποίες δεν υπάρχουν πλέον στην αγορά», επισημαίνει ο κ. Κατσόγιαννης.

«Το φαρμακείο είναι ένας ζωντανός οργανισμός. Για τον λόγο αυτό οι φαρμακοποιοί θα πρέπει να εκπαιδεύονται και να εξειδικεύονται», τονίζει ο πρόεδρος του ΠΦΣ Απόστολος Βαλτάς.

Οι χαμηλές τιμές στην Ελλάδα οδηγούν σε απόσυρση φαρμάκων

Πρόβλημα χωρίς ορατή λύση φαίνεται να είναι οι ελλείψεις φαρμάκων στη χώρα μας. Κλασικά αντιβιοτικά, αντιδιαβητικά, αλλά και φάρμακα για το κεντρικό νευρικό σύστημα και άλλα βασικά λείπουν ή είναι σε μικρές -σε σχέση με τη ζήτηση- ποσότητες στα ράφια των φαρμακείων. «Το πρόβλημα του φαρμακοποιοί είναι πλέον η διαχείριση των ελλειπτικών φαρμάκων», σημειώνει στην «Κ» ο πρόεδρος του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου Απόστολος Βαλτάς. Και εξηγεί ότι «για να μπορούσε να εξυπηρετήσει τους ασθενείς θα χρειάζετο να μιλήσει με τη φαρμακαποιοί ή να επικοινωνήσει με τη φαρμακευτική εταιρεία και να ζητήσει να προμηθεύσουν απευθείας με φάρμακα. Και μέσα σε αυτή την κατάσταση, εταιρεία με μεγάλο αριθμό φαρμάκων σε περιορισμένη διάθεση ανακοινώνει ότι από

την 1η Ιουνίου θα σταματήσει να προμηθεύει απευθείας τα φάρμακα, κάτι που αναμένεται να δυσκολέψει περισσότερο την κατάσταση», επισημαίνει ο κ. Βαλτάς. Οι αιτίες για τις ελλείψεις αφορούν, μεταξύ άλλων, προβλήματα «Γνωστό επώνυμο αναλγητικό με κωδωνίμ είχε τιμή 5,10 ευρώ, αποσύρθηκε και τώρα εισάγεται μέσω του ΙΦΕΤ και η τιμή του είναι στα 18,01 ευρώ».

παραγωγής λόγω απουσίας πρώτων υλών (δραστικές ουσίες, συσκευασίες) τα οποία συνδυάζονται με τις πολύ χαμηλές τιμές των φαρμάκων στην ελληνική

αγορά. Όπως εξηγεί στην «Κ» ο κ. Βαλτάς, εάν μια φαρμακευτική εταιρεία δεν μπορεί να καλύψει το σύνολο της ζήτησης για κάποιο σκευασμά της, θα προτιμήσει να δώσει βάρος σε αγοράς όπου το σκευάσμα πωλείται πιο ψηλά. Επιπλέον, οι χαμηλές τιμές φαρμάκων συνοούνται παράλληλες εξαγωγές, ένα φαινόμενο που, στον βαθμό που δημιουργεί πρόβλημα, προσοπίζει να περιορίσει η πολιτεία και ο ΕΟΦ με προσωρινή απαγόρευση τους. Αυτή τη στιγμή είναι οι ισχύοντες απαγορεύσεις παράλληλων εξαγωγών, η οποία εκδόθηκε τον περασμένο Νοέμβριο, ενώ προχθές ο ΕΟΦ έβγαλε νέα ανακοίνωση για την προσωρινή απαγόρευση παράλληλων εξαγωγών εμβολίων (26 με τη νέα απόφαση), ζητώντας από τις φαρμακαποιοί και μολώσους στον ΕΟΦ η απόθεμά τους για να τα είναι εμβόλια.

Οι χαμηλές τιμές των φαρμάκων στην Ελλάδα οδηγούν και σε φαινόμενα απόσυρσης τους από την ελληνική αγορά. Όπως είχε επισημάνει πρόσφατα και ο Πανελλήνιος Φαρμακευτικός Σύλλογος, «παρτρείται ολοένα και συχνότερα το φαινόμενο, φαρμακευτικά σκευάσματα χαμηλού κόστους να αποσύρονται από την αγορά φαρμάκου, όπως για παράδειγμα πρόσφατα συμβαίνει με το σκευάσμα Prezobon tabl 5mg (κορτιζονομικό φάρμακο), που έχει λιανική τιμή ένα ευρώ και η κυκλοφορία του σταματάει όποτε από αίτημα της εταιρείας που το παράγει, επειδή δεν παρουσιάζει πλέον ουσιαστικό εμπόριο και οικονομικό ενδιαφέρον». Σύμφωνα με τον ΠΦΣ, «είναι βέβαιο ότι τα φάρμακα αυτά θα υποκατασταθούν στη συνταγογράφηση από ακριβότερα, είτε θα αναγκαστεί το ΙΦΕΤ να

εισάγει σκευάσματα της ίδιας δραστικής ουσίας από το εξωτερικό με πολλαπλάσια τιμή, επιβαρύνοντας τον προϋπολογισμό των ασφαλιστικών ταμείων και την τσέπη των ασθενών, αφού θα αυξηθεί και το ποσό

«Μερικές φορές είναι καλύτερη η αύξηση της τιμής παρά η απόσυρση. Και αυτό το κομμάτι δεν θα πρέπει να είναι πεδίο πολιτικής αντιπαράθεσης».

συμμετοχής τους στη δαπάνη». «Γνωστό επώνυμο αναλγητικό με κωδωνίμ είχε τιμή 5,10 ευρώ, αποσύρθηκε και τώρα εισάγεται μέσω του ΙΦΕΤ και η τιμή του εί-

ναι στα 18,01 ευρώ. Και αυτό είναι ένα από τα εκατοντάδες παραδείγματα», εξηγεί στην «Κ» ο κ. Βαλτάς σημειώνοντας ότι «θα πρέπει να καταλάβει ο κόσμος ότι μερικές φορές είναι καλύτερη η αύξηση της τιμής παρά η απόσυρση του φαρμάκου. Και αυτό το κομμάτι δεν θα πρέπει να είναι πεδίο πολιτικής αντιπαράθεσης». Εισαγωγές, αναγκαστικά σε υψηλότερες τιμές, γίνονται μέσω του ΙΦΕΤ και σε φάρμακα που είναι σε έλλειψη. Ενδεικτική είναι η περίπτωση του αντιδιαβητικού Ozempic. Το ΙΦΕΤ κατέφερε να διασφαλίσει 15.000 σκευασμούς του φαρμάκου (έχει ήδη εισαγάγει τιμή 12.000) και οι οποίες από την προεχρή εβδομάδα θα διατεθούν στα φαρμακεία. «Μαθαίνω ότι η τιμή του θα είναι υπερπληθιστική», σημειώνει στην «Κ» ο πρόεδρος του ΠΦΣ.